

[Socialministeren]

mere, har en *direkte ret* til at få udbetalt igangsætningsydelsen, mens de etablerer selvstændig virksomhed.

Herudover skal der efter kommunens beslutning i det enkelte tilfælde være *mulighed* for at udbetale igangsætningsydelsen allerede efter 3 sammenhængende måneder med kontant-hjælp.

Med etableringen af en selvstændig virksomhed har modtageren af igangsætningsydelsen mulighed for at melde sig ind i en arbejdsløshedskasse, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Igangsætningsydelsen skal kunne udbetales i op til 1 år med et fast månedligt beløb, der svarer til halvdelen af den sidst udbetalte kontant-hjælp. Der er i forslaget sikret modtagerne af igangsætningsydelsen en »tilbagegangsret« til den sidst udbetalte kontant-hjælp, hvis etableringen af den selvstændige virksomhed – og dermed forsøget på at klare sig selv ved indtægterne fra virksomheden – slår fejl.

Der foreligger ikke materiale, der kan belyse antallet af personer, der vil gå ind i ordningen. En egentlig beregning af ordningens økonomiske konsekvenser er derfor ikke mulig. Hvis det imidlertid antages, at der bliver en udnyttelsesgrad i ordningen på ca. 1,5 pct., vil mindreudgiften til kontant-hjælp blive ca. 20 mio. kr. om året i gennemsnit i ordningens to første år. Forslagets økonomiske konsekvenser drøftes med de berørte kommunale parter.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, der foreslås at træde i kraft den 1. april 1989, og som samtidig foreslås taget op til revision inden udgangen af 1991, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Indførelse af ungdomsydelse).

(Lovforslag nr. L 150).

Forslaget går ud på, at unge under 20 år, der søger kontant-hjælp på grund af ledighed, i stedet straks skal i beskæftigelse med »ungdomsydelse«.

Dette lovforslag indgår i regeringens øgede indsats for at aktivere kontant-hjælpsmodtagere.

I L 72 om ændring af kontant-hjælpsreglerne, som blev fremsat den 26. oktober i år, findes 2 bestemmelser med et særlig aktiverende sigte, nemlig 6.000-kr.-reglen og reglen om »præmiering« af kommuner, der gør en særlig aktiverende indsats.

Desuden fremsætter jeg nu samtidig med dette lovforslag et forslag om, at kontant-hjælpsmodtagere, der har været ledige i en vis periode, kan få en igangsætningsydelse på halvdelen af kontant-hjælpen, medens de starter selvstændig virksomhed.

Forslaget om indførelse af ungdomsydelse skal i første omgang gælde unge under 20 år.

Når vi har valgt denne gruppe, skyldes det flere forhold:

1. I en tid, hvor arbejdsløsheden stiger – også blandt de unge – vil de helt unge, der kun har en svag eller slet ingen tilknytning til arbejdsmarkedet, være særligt udsatte for at glide ind i en passiv rolle som offentligt forsørgt, hvis de kommer ind i kontant-hjælps-systemet.
2. Vi kan ved at starte med en ordning for en rimeligt overskuelig gruppe indsamle et erfaringsmateriale, der kan danne grundlag for overvejelser om eventuelle udvidelser eller ændringer af ordningen.

Forslaget skaber en pligt for kommunerne til at finde beskæftigelsesmuligheder til de unge, der er omfattet af ordningen.

Herved adskiller ordningen sig fra de tilbud, som kan gives efter lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., der hører under arbejdsministerens ressort.

Tilbudene efter lov om beskæftigelsesmuligheder for unge kan bl.a. være ansættelse i beskæftigelsesprojekter eller ansættelse i privat virksomhed med løntilskud, og de kan gives efter 3 måneders ledighed.

Arbejdsministeriets ordning benyttes til både ledige dagpengemodtagere og ledige kontant-hjælpsmodtagere og er et godt og vigtigt instrument i kommunernes beskæftigelsesindsats. Men den har ikke de to elementer, som er centrale i den foreslåede ungdomsydelsesordning, nemlig:

- 1) at de unge *med det samme* kommer i beskæftigelse og ikke skal gå og vente i 3 måneder eller mere.
- 2) at de unge får *ret* til beskæftigelse med ungdomsydelse.

[Socialministeren]*ad 1)*

Vi ved fra erfaringer og undersøgelser, at der er meget, der tyder på, at der allerede efter 3 måneders ledighed typisk begynder at indtræde nogle negative virkninger i form af besvær med at strukturere tiden og dalende selvværdsfølelse.

Jo svagere tilknytning til arbejdslivet et menneske har, jo mere udsat er pågældende for disse negative virkninger.

Derfor mener jeg, at det er vigtigt at sætte ind straks med beskæftigelsesmuligheder for de unge under 20 år.

ad 2)

Med retten til beskæftigelse følger også en pligt for den unge til at påtage sig beskæftigelsestilbudet, forstået således, at afvisning betyder, at der ikke i stedet kan ydes kontanthjælp.

I denne forbindelse er det vigtigt, at kommunerne så vidt muligt sørger for, at de unge får adgang til at vælge mellem flere beskæftigelsesmuligheder.

Med hensyn til beskæftigelsesmulighederne er der med forslaget lagt op til, at kommunerne skal have meget frie hænder med hensyn til lokalt at »definere«, hvilket arbejde der skal indgå i ordningen.

Det forudsættes, at kommunerne bl.a. benytter de foranstaltninger, der kan iværksættes efter lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v.

Også med hensyn til timeløn skal ordningen følge reglerne i Arbejdsministeriets beskæftigelseslovgivning m.m.

Den samlede månedsløn efter skat skal svare til et gennemsnitligt kontanthjælpsniveau. Derfor kan det blive nødvendigt at sætte den ugentlige arbejdstid lavere end den normale. Kommunerne kan i så fald supplere med nogle timers undervisning.

Regeringen er indstillet på at nedsætte et udvalg med repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Arbejdsministeriet, Undervisnings- og Forskningsministeriet og Socialministeriet, der skal drøfte socialpolitiske og arbejdsmarkedsmæssige forhold i forbindelse med ordningens gennemførelse og følge udviklingen.

Ungdomsydelsesordningen skal strække sig over 5 måneder, medmindre den unge får al-

mindeligt arbejde eller påbegynder en uddannelse forinden.

Er den unge efter de fem måneder på ungdomsydelse endnu ikke fyldt 20 år, gælder bistandslovens almindelige bestemmelser om kontanthjælp for unge under 23 år samt selvfølgelig alle øvrige bestemmelser om beskæftigelsestilbud inden for såvel Socialministeriets som Arbejdsministeriets ressortområder.

Eventuel supplerende uddannelse kan f.eks. være uddannelses- og erhvervsvejledning, job-søgningsteknik, almene fag og lign., men kommunerne bliver efter forslaget meget frit stillet med hensyn til, om beskæftigelsen skal suppleres med uddannelse og i givet fald i hvilket omfang og med hvilket indhold.

Der vil være nogle ledige unge i gruppen under 20 år, som ikke bliver omfattet af ungdomsydelsesordningen. Unge, som er ledige på grund af sygdom, eller som falder ind under bistandslovens § 42, vil ikke blive visiteret til ordningen, men skal fortsat hjælpes gennem bistandslovens almindelige hjælpemuligheder.

Jeg har fra forskellige uformelle kontakter med kommunerne fået positive tilkendegivelser om ideen i den foreslåede ordning, og jeg har tillid til, at kommunerne vil forstå at få gode resultater ud af et sådant nyt instrument i beskæftigelsesindsatsen.

Jeg vil gerne i denne sammenhæng nævne, at vi under forberedelsen af forslaget har haft meget stor glæde af at kunne bruge erfaringerne fra bl.a. frikommuneforsøg med aktivering af ledige.

Vi vil følge ordningen nøje, og det er foreslået, at ordningen tages op til revision inden udgangen af 1991.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Socialministeren (Aase Olesen):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Ændring af rådighedsbeløbet til personligt tillæg m.v.).

(Lovforslag nr. L 151).

Hovedelementet i samspilsløsningen, jf. lov nr. 390 af 10. juni 1987, var en omlægning af beregningen af de sociale pensionsydelse som personligt tillæg, pensionstillæg og grundbeløb. Omlægningen, der skulle ske over en pe-